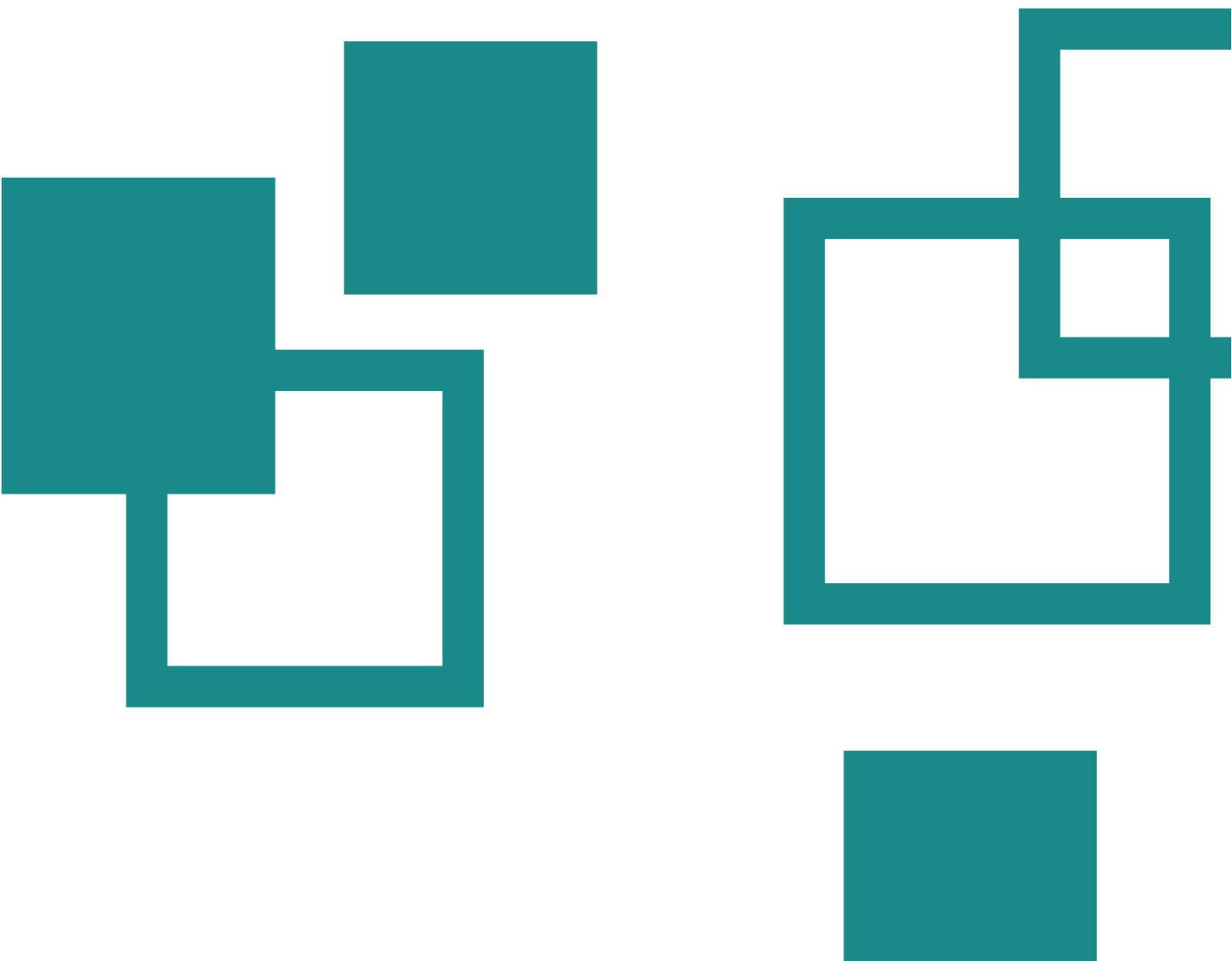

Kinek szól, ha nem nekünk?

Tartalomelemzés a 2019-es EP-választás kampányidőszakának cikkeiből és a pártok programjából.

2024. február

A következő tanulmány a 21Kutatóközpont március 1. és 3. közt megrendezésre kerülő Téli Egyetemére készült. Az esemény témája a fiatalok politikai részvétele az Európai Parlamenti választások kapcsán. Célja, hogy a résztvevők és a meghívott előadók közösen gondolkodjanak az EP-választás tétjéről, értelméről, és arról, hogy a választáson kívül még milyen más részvételi formák vannak, azok milyen módon hozhatnak változást.

A táborra a következő linken keresztül tudsz regisztrálni:

https://21kozpont.link/teli_tabor_jelentkezés

A kutatás kontextusa

Magyarország egyik legsürgetőbb politikai problémája egy egész Európában megfigyelhető tendencia: a fiatal generáció csökkenő érdeklődése és részvétele a politikai életben és a demokratikus folyamatokban. Különösen igaz ez az európai parlamenti választásokra. A jelenség nemcsak a fiatalabb generáció távolmaradását jelenti például a választásoktól, de kérdésessé is teszi a demokratikus társadalmak fenntarthatóságát is. A jelen fontos politikai feladata épp ezért az újabb generációk politikai tudatosságának növelése, ezen keresztül a részvétellel szembeni apátia feloldása.

Az alábbi tartalomelemzés a 21 Kutatóközpont fiatalok politikai részvételét elősegítő projektjének része, melynek célja, hogy a 2024-es EP választásokra mobilizálja a választókorú, 30 év alatti korosztályt. Hogy tisztábban lássuk a távolmaradás okait a kutatás első szakasza a tartalomelemzés módszerével vizsgálja a hazai pártok legutóbbi, 2019-es EP választási kampányait, különös tekintettel arra, hogy azokban hogyan jelennek meg a fiatalok és mennyiben szólta meg, mobilizálja őket az adott párt kampánya.

A pártprogramok tartalomelemzését követően a kutatás kvantitatív (kérdőíves) és kvalitatív (fókuszcsoportos) módszerekkel vizsgálja a fiatalok nézeteit és attitűdjeit a politikai részvétellel kapcsolatban, szintén az EP választások kapcsán. Az empirikus anyaggyűjtés célja, hogy a Kutatóközpont árnyalt képet kapjon a politikai életbe

újonnan belépő generációk választásokkal kapcsolatos véleményeiről. A projekt várható eredményei sokrétűek: rövidtávon a magyar fiatalok tudatosságának növelése a közelgő EP választások kapcsán, hosszú távon pedig bevonásuk a demokratikus folyamatokba.

Fiatalok részvétele a demokratikus folyamatokban

A fiatalok - 18 és 29 év közötti korosztály - választási részvétele Magyarországon csökkenő tendenciát mutat az elmúlt években¹. Ugyanakkor a probléma nem magyar sajátosság, a mintázat megfigyelhető a többi Uniós országban is. A World Values Survey mérése szerint a fiatalok átlagos részvétele a nemzeti választásokon világszerte körülbelül 47,7%. Hasonló számok jellemzik Európát, ahol a fiatalok részvételi aránya 40-50% közé esik². Az európai fiatalok alacsony részvétele számos tényezőnek tulajdonítható, így például az apátiának, a bizalmatlanságnak és a demokratikus folyamattal szembeni elégedetlenségnek, továbbá annak, hogy könnyen érezhetik azt, nem képviselik őket kifejezetten a politikai szereplők. Mindez arra utal, hogy az újabb generációk és a hagyományosan demokratikus mechanizmusok között a kapcsolat megszakadni látszik.

Habár hazánkban nincs pontos adat a korcsoporton belüli választási részvételre vonatkozóan, ugyanakkor az NDI 2020-ban végzett kutatása szerint a fiatalok politikai elkötelezettsége Közép-Európában, köztük Magyarországon is, igen alacsony³. A kutatás rávilágított, hogy a régió fiataljai nem érzik úgy, hogy a politikai intézmények hatékonyan képviselik őket, ennek következtében pedig a részvétel iránti érdeklődésük is csökkenő tendenciát mutat a térségben. Azaz a fiatalok körében csökkent az érdeklődés a tartós politikai részvétel iránt, ezzel együtt pedig a demokratikus intézmények támogatottsága is.

Módszer

---

¹ <https://www.ndi.org/publications/youth-attitudes-politics-and-democracy-hungary>

² <https://freedomhouse.org/article/why-are-youth-dissatisfied-democracy>

³ Magyarországon a felmérésben 750, 16 és 29 év közötti lakos vett részt, CAWI alkalmazásával. A hibahatára $\pm 3,6\%$ volt. Forrás: <https://www.ndi.org/publications/youth-attitudes-politics-and-democracy-hungary>

A tartalomelemzés egy olyan kutatási módszer, amelyet a különböző típusú lejegyzett közlésekben megtalálható mintázatok megállapítására használnak. A források lehetnek például könyvek, újságcikkek, beszédek, webes tartalmak és közösségi média-bejegyzések. Az ezekből gyűjtött adatokat egy előre felállított, majd a folyamat során pontosított séma alapján kategorizáljuk vagy kódoljuk szavak, témák és fogalmak mentén. A módszer alkalmazható kvantitatív (ekkor inkább egyes tartalmak előfordulásának számszerűsítésére koncentrál) és kvalitatív kutatásokban (ebben az esetben a tartalom kontextuson belüli megértésére összpontosítva). A módszert legtöbbször olyan területeken alkalmazzák, mint a piackutatás, médiaelemzés, társadalom- és kognitív tudományok.

Tartalomelemzés során elsőként a kutatási kérdés fényében kiválasztjuk a megfelelő szövegforrásokat, meghatározva a vizsgálni kívánt médiumokat, műfajukat, a közlés helyének paramétereit és a kívánt időtartományt. Ezt követően meghatározzuk a keresett szövegegységeket (szavakat, mondatokat, utalásokat), amik a kódolandó jelentése egységeket adják. Ezután a tartalom kódolása manuálisan, szoftverrel vagy a kettő kombinációjával történik. A kódolást az adatok elemzése követi statisztikai vagy kvalitatív módszerekkel. Az elemzés eredményeinek értelmezése a kutatási kérdéssel összefüggésben történik, a következtetéseket ennek és a vonatkozó szakirodalmak fényében lehet levonni⁴.

A 21 Kutatóközpont 2023. november 10. és december 8. között végzett tartalomelemzése arra kereste a választ, hogy hogyan szólítják meg a fiatalokat az egyes politikai pártok megnyilatkozásaikban. Ebben jelentős empíriaként szolgálnak a 2019-es EP választások kampányai, mivel ez volt a legutóbbi olyan országos kampány, ahol a pártok külön indultak, azaz lehetőségük volt önálló üzeneteket megfogalmazni. Ehhez két fő forrást használtunk: egyrészt az induló pártok programjait, másrészt az ezekkel kapcsolatban megjelent online híreket a kampányidőszakában⁵. A programok forrása a pártok hivatalos weboldala volt⁶, a cikkek letöltésében az *Imedia* médiafigyelő felületét használtuk. A vizsgált pártok a Fidesz-KDNP koalíció, a Demokratikus Koalíció, a Jobbik, az LMP, a Mi Hazánk, az MSZP-Párbeszéd koalíció, a Momentum és a Magyar Kétfarkú Kutypárt voltak. A kutatás során duplikátumokkal együtt, 4139 vonatkozó cikket kódoltunk 2019 áprilisából és májusából.

---

⁴ Weber, Robert Phillip (1990) *Basic Content Analysis*. Sage University Papers Series. Quantitative Applications in the Social Sciences.

⁵ 2019.04.06 - 2019.05.26.

⁶ Ez alól egyedül a Fidesz programja képez kivételt, amely csak a párt facebook oldalán jelent meg.

A 2019-es magyarországi EP választási kampányok tartalomelemzése

Az alábbi tartalomelemzés fókusza a hazai politikai pártok legutóbbi, 2019-es, EP választási kampányai, különös tekintettel arra, hogy azokban hogyan jelennek meg a fiatalok és mennyiben szólta meg, mobilizálja őket az adott párt kampánya.

Európa Parlamenti választás Magyarországon

Magyarországon a választási rendszer sajátosságai az országgyűlési választások esetében az ellenzékét összefogásra ösztönzik, az EP választások azonban az egyéni megmérettetésre helyezik a hangsúlyt. Az EP választási rendszerében Magyarország egy nagy választókerületnek számít, ahol az arányos választási rendszer értelmében a kisebb pártok önállóan is sikeresek lehetnek⁷, ezért az összefogást kevesebb párt választja. 2019-ben a Fidesz-KDNP és az MSZP-Párbeszéd indult közös koalícióban, míg a DK, Momentum, Jobbik, Mi Hazánk, MKKP és az LMP külön mérettette meg magát.

A 2019-es EP választás kampányának fő témája kétségtelenül a migrációs válság volt. Ennek hátterében a Fidesz 2015 óta tartó migrációellenes kampányának sikere állhat. A kormánypárt a bevált üzenetet központosította EP választási programjában is, mindezt olyan túlsúllyal, hogy a többi politikai erő képtelen volt ennél dominánsabb üzenettel előállni. Ennek következtében az ellenzék kénytelen volt programját és kampánystratégiáját is a migráció fényében kialakítani, még akkor is, ha összességében nem erre kívántak összpontosítani.

Tartalomelemzés - online cikkek szerint

Jelen tartalomelemzésnek két fő forrása volt: online elérhető cikkek kódolása és a pártok programjainak elemzése. Az online kódolás esetében elsőként kulcsszavak alapján szelektáltunk az EP választásra vonatkozó cikkek közt⁸, majd ezeket három

⁷ lásd a Momentum két képviselőhelyét.

⁸ A kulcsszavak a következők voltak: *program ep párt, ep választási program, ep választási program lmp, ep választási program mkkp, ep választási program mi hazánk, ep választási program dk, ep választási program demokratikus koalíció, ep választási program momentum, ep választási program mszp, ep választási program jobbik, ep választási program párbeszéd, ep választási program fidesz,*

szempont szerint kódoltuk. (I) Az első azt vizsgálta, hogy az adott cikk említ-e pártprogramot, (II) ezt követően a második azt, hogy felmerül-e benne fiataloknak vagy időseknek szóló szakpolitikai javaslat⁹.

(III) Végül harmadik szempontként a kódolás során az adott javaslat keretezését is figyelembe vettük. Az időseket azért vettük bele a vizsgálatba, mert akartunk egy kontrollcsoportot, amivel összemérhetővé tehetjük a fiataloknak szánt üzenetek számát és tartalmi jellemzőit.

A kutatás során, duplikátumokkal együtt, 4139 cikket kódoltunk le, ebből 1034 tartalmazott pártprogramot, ezen belül 226 tartalmazott fiatalokat, 268 pedig időseket érintő szakpolitikai javaslatokat. A kódolás során az is nyilvánvalóvá vált, hogy a pártok egy-egy átfogó üzenet ismétlésével igyekeztek kampányolni, amit elsősorban a listavezetők kommunikálnak a nyilvánosság felé. Ugyanakkor jellemző, hogy interjúik során még ők sem részletezték azokat, inkább általánosságban beszéltek a hazai politikai helyzetről mely párthovatartozástól függően mást jelentett.

Az online elérhető cikkek kódolása során 16 kategóriát állapítottunk meg: egy EP választási programokra általánosan vonatkozót, majd pártonként egyet-egyét (*Fidesz, DK, MSZP, PM, LMP, Mi Hazánk, Momentum, Jobbik, MKKP*), illetve a listás jelöltekre vonatkozóan további csoportokat (*Toroczkai László, Donáth Anna, Cseh Katalin, Vágó Gábor, Jávor Benedek, Döme Zsuzsa, Gyöngyösi Márton, Tóth Bertalan, Trócsányi László*). Az alábbi két táblázat tartalmazza a lekódolt cikkek számát, egyes pártok vagy szereplők szerinti bontásban darabszám és százalékos arány szerint.

---

program ep párt fidesz, program ep párt lmp, program ep párt dk, program ep párt momentum, program ep párt mszp, program ep párt mkkp, program ep párt jobbik, program ep fiatal választás, program ep idős választás, program ep donáth anna, program ep vágó gábor, ep választás toroczkai lászló, ep választás döme zsuzsanna, ep választás cseh katalin, ep választás trócsányi lászló, ep választás jávor benedek, ep választás tóth bertalan, ep választás gyöngyösi márton.

⁹ Az egészségügy témáját nem soroltuk egyértelműen az időseket célzó intézkedésekhez, hacsak nem erre vezette ki a mondandóját a politikai szereplő.

Kategória	Vonatkozó cikkek száma (db)	Választási programot tartalmaz (db)	Említi a fiatalokat (db)	Említi az időseket (db)
EP választási program általában	474	74	28	29
Pártok				
Fidesz	249	70	25	20
DK	123	29	22	14
MSZP	180	45	32	27
PM	38	6	1	1
LMP	91	31	21	10
Mi Hazánk	36	5	0	0
Momentum	118	18	13	5
Jobbik	136	13	5	2
MKKP	15	11	0	0
Listás jelöltek				
Toroczkai László	91	2	0	0
Donáth Anna	74	5	5	5
Cseh Katalin	210	1	0	0
Vágó Gábor	478	15	11	11
Jávor Benedek	500	147	7	21
Döme Zsuzsa	37	3	1	1
Gyöngyösi Márton	437	219	18	6
Tóth Bertalan	500	255	37	116
Trócsányi László	352	85	0	0
Összesen	4139	1034	226	268

1. táblázat - Lekódolt cikkek kategóriák szerint (db) **Forrás:** saját gyűjtés

Kategória	Vonatkozó cikkek száma (db)	Választási programot tartalmaz (%)	Említi a fiatalokat (% a választási programot tartalmazókból)	Említi az időseket (% a választási programot tartalmazókból)
EP választási program általában	474	16	38	39
Pártok				
Fidesz	249	28	36	29
DK	123	24	76	48
MSZP	180	25	71	60
PM	38	16	17	17
LMP	91	34	68	32
Mi Hazánk	36	14	0	0
Momentum	118	15	72	28
Jobbik	136	10	38	15
MKKP	15	73	0	0
Listás jelöltek				
Toroczkai László	91	2	0	0
Donáth Anna	74	7	100	100
Cseh Katalin	210	0	0	0
Vágó Gábor	478	3	73	73
Jávor Benedek	500	29	5	14
Döme Zsuzsa	37	8	33	33
Gyöngyösi Márton	437	50	8	3
Tóth Bertalan	500	51	15	45
Trócsányi László	352	24	0	0
Összesen	4139	25	22	26

2. táblázat - Lekódolt cikkek kategóriák szerint (%) **Forrás:** saját gyűjtés

A kódolás során előfordult, hogy egy cikkben fiataloknak és időseknek szánt programpont is megtalálható volt, így a százalékok összege nem feltétlenül 100. A pártos keresőszavak esetén elég hasonló arányokat látunk, az *Imedia* segítségével kigyűjtött cikkeknek csak 10-34%-a releváns, a többiben nem találtunk pártprogramra utaló nyomot, csak napi aktualításra való reakciót. A pártok szerinti bontásban azt láthatjuk, hogy számszerűen a Fidesz-KDNP volt az a párt, amely online kommunikációja során a legtöbbet kommunikált a pártprogramjáról (70 db) vagy annak részleteiről. A második a sorban az MSZP majd az LMP következik. Százalékos arányokat tekintve az összes pártprogramot tartalmazó cikkhez képest az MKKP lenne a legelső (73%), de az alacsony elemszámú észlelés miatt érdekesebb az LMP-t a lista élére tenni (34%), utána a Fidesz (28%) és az MSZP (25%) következnek.

Ha a fiataloknak szánt programpontokat, szakpolitikákat vizsgáljuk, a DK (76%), a Momentum (72%) és az MSZP (71%) kommunikált legnagyobb arányban ennek a célcsoportnak. Ha az időseknek szánt üzeneteket vizsgáljuk, akkor az MSZP (60%), DK (48%) LMP (32%) a sorrend. Mindkét esetben a vizsgált cikkekben a pártok nem vetettek fel teljesen új témákat, a pártok a programjukkal egybehangzó üzeneteket kommunikáltak mindkét választói csoportnak.

A Fidesz a migráció kérdésének megoldását és kezelését tűzte zászlajára. A DK az európai tagság megtartásának igényét, európai családi pótlékot, európai minimális nyugdíjat, európai multiadót és európai minimálbért kommunikálta legtöbbször. Az MSZP-Párbeszéd esetében a leghangsúlyosabb az európai minimálnyugdíj gondolata volt. Az LMP a klímaváltozás elleni küzdelmet vetette fel leggyakrabban, melyben a jövő generációjának védelme került a fókuszba. A Mi Hazánk kampányában fókuszába a médiában a cigány-magyar együttélés kérdése és a magyar munkavállalók megsegítése került. A Jobbik a bérunió bevezetését, az önálló magyar határőrség felállítását támogatta. Az MKKP az ingyen sör és a 4 napos munkahét ötletével került be legtöbbször a médiába. A Momentum az oktatási programjának részleteivel és korrupció kritikájával került be leggyakrabban a sajtóba.

A listavezető jelöltek esetében minden esetben magasabb cikkszámot detektált az *Imedia*. A cikkek többnyire interjú vagy véleménycikk formátumúak voltak. A releváns cikkek aránya itt már igen eltérő (0-51% között mozog). A legtöbb releváns cikket Tóth Bertalan (MSZP-P), Gyöngyösi Márton (Jobbik) és Vágó Gábor (LMP) esetében detektáltuk. Rajtuk kívül, habár számos politikus neve felmerül még, esetükben nagyon alacsonynak bizonyultak az elemszámok¹⁰.

¹⁰ A fiataloknak szánt üzenetek tekintetében Donáth Anna lenne az első, de olyan kevés releváns cikket azonosítottunk nála, hogy a 100%-os észlelés, pusztán 5 cikket jelent. Vágó Gábor (73%) lenne a második, de nála is a releváns cikkek száma 15 db. Döme Zsuzsanna (33%) lenne a harmadik, de rá

A jelöltek itt sem szóltak ki a krédóból, mind a pártprogramnak megfelelő üzeneteket kommunikáltak. Toroczkai László a bevándorlásellenességét hangsúlyozta, Donáth Anna és Cseh Katalin az európai politika fontosságát, az európai elköteleződést hangsúlyozták. Vágó Gábor a közös klímapolitika előmozdítását, Jávor Benedek energiapolitikáról beszélt. Döme Zsuzsa maradt a humoros témáknál, míg Gyöngyösi Márton szintén a migrációkritikus attitűddel tűnt ki. Tóth Bertalan a szociális európa programról beszélt a legtöbbet, Trócsányi László (Fidesz-KDNP) a migráció kritikáját és az európai unió bürokráciájának kritikáját adta.

Tartalomelemzés – pártokprogramok szerint

A pártprogramok közül összesen 8-at vizsgáltunk. Elemzésük során sem csupán arra figyeltünk, hogy az adott program pont érinti-e időseket vagy fiatalokat, hanem azt is, hogy az hogyan keretezi, milyen narratívában tárgyalja az adott javaslatot. Ez alapján például számos esetben nem került be az egészségügy, mint időseket vagy fiatalokat célzó program pont, amennyiben a pártok általánosságban, a társadalom egészére vonatkozóan fogalmaztak róla.

FIDESZ-KDNP koalíció

A Fidesz-KDNP esetében a fő téma a *migrációs válság kezelése, a nemzeti szuverenitás kérdése és az Unió kritikája* volt¹¹. A legtöbbet megszólaló Trócsányi László listavezető és Szijjártó Péter volt. A program összesen hét darab, mondat hosszúságú pontból állt, ebből hat a migrációra, egy pedig a keresztény identitásra vonatkozott. Ebből következően kifejezetten fiatalokra és idősekre targetált szakpolitikai javaslat nem szerepelt benne, valamint nyilatkozataikban sem célozták kifejezetten ezeket a demográfiai csoportokat, inkább általánosan beszéltek a “magyar lakosság érdekeiről”.

DEMOKRATIKUS KOALÍCIÓ

---

is igaz az alacsony elemszám dilemmája (3 db cikk). Az időseknek szánt üzenetek esetében is Donáth lenne az első, Vágó lenne a második és Tóth Bertalan (45%) a harmadik.

¹¹

https://www.facebook.com/FideszHU/photos/a.10150098801139307/10158263229214307/?type=3&ref=embed_post

A Demokratikus Koalíció programja Dobrev Klárával általánosságban az *Európai együttműködés fontosságát, a szélsőjobbal szembeni fellépést, a gazdasági és szociális igazságosságot és a kormánypart kritikáját* hangsúlyozta¹². A sajtómegjelenések alapján az *európai minimálbér és minimális európai nyugdíj*, valamint az európai multiadó ötlete állt kampányuk középpontjába. A kifejezetten fiatalokat célzó javaslataik közt szerepelt az *európai családi pótlék* bevezetése, amely minden európai gyermek számára alanyi jogon járna. A tervezett támogatása a tagállamok családi pótlékán felül járt volna EU-s finanszírozásból. Habár az oktatás, mint fiatalokat érintő kérdés, megjelent a programban, már jóval kisebb hangsúllyal. A DK kiemeli a kéttannyelvű oktatás fontosságát minden európai diák számára és az európai ismeretek iskolai oktatását a tagállamokban. A program említést tesz a legelmaradottabb térségek felzárkóztatását célzó uniós programokról, valamint az *ifjúsági garancia program*¹³ támogatásáról, amely a 25 év alatti fiatalok foglalkoztatását és továbbképzését segíti. Fontosnak tartják továbbá a fiatal generáció digitális írástudatlanságának felszámolását, valamint a digitális technológiák használatának növelését az oktatásban. A programban megjelenik az oktatásba és a tudományos kutatásba való befektetés, ezen keresztül a fiatalok lehetőségeinek bővítése.

Az idősek számára a párt egy olyan rendszer bevezetését kezdeményezi, ami olyan minimális időskori nyugdíjat garantál minden tagállamban, amely fedezi a megélhetés alapköltségeit. Mindezt az *Európai Szolidaritási Alap* finanszírozásán keresztül látják megvalósíthatónak.

JOBBIK

A Jobbik Gyöngyössi Mártonnal egy *európai bérunió* felállítását szorgalmazta 2019-ben, továbbá az Európai Unióval közös megállapodások felülvizsgálatát. Ezen kívül programjukban megjelenik a *környezet- és határvédelem, valamint a határon túli magyarok képviselőinek* kérdése. Ennek megfelelően a migráció kérdése többször is felmerül médiamegjelenéseikben. Programjuk alapján a határokat nem rendőrökkel és katonákkal, hanem a határőrség visszaállításával védenék¹⁴.

Kifejezetten fiatalokat vagy időseket célzó szakpolitikai programot nem említett sem a program, sem a vizsgált cikkek. Ugyanakkor a *bérunió* kezdeményezése meghatározó lehet a munkaerőpiacra belépő, fiatal munkavállalók számára, valamint a kivándorlás csökkentésében. A párt ezért az „egyenlő munkáért egyenlő

¹² <https://dkp.hu/uploads/docs/10/176/dk-ep-program-fuzet-web.pdf>

¹³ Az Ifjúsági Garancia Program egy 2013 óta létező Uniós támogatási program a fiatal munkavállalóknak. Bővebben: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=hu>

¹⁴ https://blob.jobbik.hu/programs/biztonsagos_europat_szabad_magyarorszagot.pdf

bért” elvet szorgalmazta a nemzeti, életkori és nemi alapú munkaerőpiaci egyenlőtlenségek felszámolására. A program ezzel a magyar dolgozók és nyugat-európai társaik közti bérkülönbségek felszámolására törekszik. A Jobbik továbbá kiemelte az oktatás és a tudás fontosságát annak érdekében, hogy Magyarország “a modern technika és a kutatás országa” legyen. Kifejezetten az idősebb generációnak szánt javaslatokat nem tartalmazott a program.

LMP

Az LMP-től Vágó Gábor szólalt fel a legtöbbször a kampányidőszakban. Programjuk a fenntarthatóságra, a *társadalmi igazságosságra, és az Európai Unió értékeinek megerősítésére* összpontosított¹⁵. Médiamegszólásaikban a *klímaváltozással kapcsolatos aggályokra* hívták fel elsősorban a lakosság figyelmét. A klímaérzékenyebb Európa és Magyarország érdekében programjuk olyan intézkedéseket hangsúlyoz, mint a *multinacionális vállalatok megadóztatása*. Ezek mellett kifejezetten fiatalokat vagy időseket érintő javaslatokról nem nyilatkoztak sem programjukban, sem a sajtóban, megszólalásaikban inkább szélesebb társadalmi célokra és általános politikai irányelvekre összpontosítottak. Ezek, a fenntartható *energiapolitika mellett, a társadalmi kohézió növelése, kisebbségi jogok védelme és az Európai Unióban való aktívabb részvétel* voltak.

MI HAZÁNK

A Mi Hazánk arca a 2019-es EP kampányidőszakban Toroczkai László volt. Programjuk általában a *migrációval, a KKV-k támogatásával, a népességcsökkenéssel és demográfiai problémákkal, az EU kritikájával és az úgynevezett “cigánykérdéssel”* foglalkozott¹⁶. A program hangsúlyozta, hogy az uniós támogatásokat csak a magyar munkaadóknak és vállalkozásoknak adná a bérfelzárkóztatás érdekében, az általuk “cigánykérdésként” definiált jelenség ezzel párhuzamosan jelenik meg benne.

A párt programja és médiamegjelenései nem célozták elsődlegesen sem a fiatalokat, sem az időseket. Az oktatás tekintetében a Mi Hazánk az integráció helyett bizonyos esetekben a szegregáció előnyeire hívja fel a figyelmet, emellett említést tesz az élethosszig tartó tanulás fontosságáról és a pedagógusok folyamatos továbbképzésének szükségességéről. Emellett hangsúlyozzák a nyelvtanulást és az alapkészségek fejlesztését, valamint az oktatási színvonal emelését a jobb PISA-

¹⁵ https://lmp.hu/wp-content/uploads/2023/08/Ep-program_2019.pdf

¹⁶ https://mihazank.hu/wp-content/uploads/2019/01/ep_fuzet_WEB-1.pdf

eredmények elérése érdekében. Kifejezetten az idősek számára a Mi Hazánk nem alkotott javaslatot.

MSZP-PÁRBESZÉD koalíció

Az MSZP-Párbeszéd koalíció esetében Jávor Benedek, Tóth Bertalan, Ujhelyi István és Szanyi Tibor voltak a fő kommunikátorok. Nyilatkozataikban leghangsúlyosabban az *európai minimálnyugdíj* bevezetése jelent meg. A fiatalokat általánosabb eszközökkel kívánták megszólítani: ilyenek voltak a *jobb oktatás és magasabb bérszínvonal*. A koalíció javaslataival *Az Európai Unió polgárainak és határainak védelmére, a szomszédságpolitikára, valamint az európai eszme és értékek védelmére összpontosít*. Céljaik közt szerepel továbbá az *EU költségvetésének növelése, a bankpiaci szabályozás, valamint az adózás és forrásbevételek rendezése, az agrártámogatások, az Okosfalu-program, az egységes európai ÁFA-kulcsok, az adócsalás elleni küzdelem, a kutatás-fejlesztés és az Eurózóna csatlakozás*¹⁷.

Fiatalokat célzó szakpolitikai üzenetben náluk nincs hiány. A párt az ifjúsági munkanélküliség megszüntetésére a DK-hoz hasonlóan szintén az *Ifjúsági Garancia Programot* hangsúlyozza. Az MSZP továbbá a szociális biztonság erősítését szorgalmazza, beleértve a munkanélküliségi biztosítási rendszerek, a gyakornoki programok és a fiatalok munkaerő-piaci integrációját célzó intézkedéseket. Emellett az Erasmus+ program kiterjesztését szorgalmazza, ezen keresztül növelve a fiatalok mobilitását és képzési lehetőségeit. Az MSZP kiemeli az elvándorlás, különösen a fiatal és képzett munkaerő távozásának problémáját, amit európai szinten kezelendő ügyként azonosítja. Ebben a kontextusban a párt a „Hazaváró” programot említi, amely a kivándorlásra nyújtana megoldást. A programban továbbá szerepel az európai nők jogainak növelése, ezen keresztül csökkentve a gyermekszegénységet. A dokumentumban szintén megjelenik az oktatás fontossága, kiemelve annak a gazdasági versenyképességben és a társadalmi összetartozásban betöltött szerepét. A magyar oktatási rendszer fejlesztése, a XXI. századi tudás és készségek elsajátításának támogatása - különösen az informatikai és idegennyelvi képzés terén - véleményük szerint közvetlenül érinti a fiatalok munkaerő-piaci integrációját. Az időseket célzó javaslatok közül a legfontosabb az európai minimálbér és az európai minimálnyugdíj javaslata. Ezek az intézkedések közvetlenül érintenék az időseket és a fiatal munkavállalókat, pénzügyi stabilitást biztosítva számukra.

¹⁷ https://mszp.hu/hir/haza_szeretet_europa_20190329

MOMENTUM

A Momentum esetében a két listavezető, Cseh Katalin és Donáth Anna, szólalt fel a legtöbb alkalommal. A párt az *Európai Unió megerősítését és megújítását, egységes menekült program kidolgozását és az euró bevezetését szorgalmazza* elsődlegesen. Az oktatás témája többször előkerült a párt programjában, ezen belül is hangsúlyos volt a tanárhiány és az iskolafejlesztések. Ebben alapvetően az EU-tól várják a segítséget¹⁸.

Ezen felül az érettségiző diákoknak az Európai Unió megismerését *segítendő Interrail vonatjegyet* biztosítanak. Megemlíti az *Erasmus ösztöndíjprogram* bővítését, amely alapján nem csupán a támogatás összegét növelnék, de azt a középiskolásokra is kiterjesztenék. A program kitért arra is, hogy az Európai Unió működésének alapjait már a középiskolában tanítanák, az európai parlamenti képviselőknek pedig kötelező lenne finanszírozniuk évente egy diákcsoport Brüsszeli látogatását. Kifejezetten az idősek számára a Momentum nem alkotott javaslatokat 2019-ben, sem targetáltak üzeneteket a médiában.

MKKP

Az MKKP esetében Kovács Gergely és Döme Zsuzsanna nyilatkozott a legtöbbet. Programjuk kiemeli a munkaszüneti napok szükségességét és a lokális ügyek kezelésének fontosságát¹⁹. Az MKKP programja ugyanakkor nem tartalmazott speciálisan fiatalokat vagy időseket érintő javaslatokat. Abban inkább olyan szarkasztikusnak szánt programpontok szerepeltek, mint az ingyen sör, a több munkaszüneti nap, a családrezervátumok kialakítása vagy Atlantisz visszacsatolása.

Az eredmények összefoglalása

A tartalomelemzésünk rámutatott, hogy inkább pártprogramok voltak a választói csoporthoz kapcsolható politikai üzenetek fő csatornái a listavezető politikusok helyett. Ez azért is érdekes, mert pártprogramokat a magyar lakosság nem igazán olvas, és ha igen, azt sem a 18-29 éves korosztály teszi. Látható, hogy a pártok egy-

---

¹⁸ <https://dev3.momentum.hu/wp-content/uploads/2019/03/Ne-adjuk-a-j%C3%B6v%C5%91nk-et-Momentum-EP-Program.pdf>

¹⁹ <https://ketfarkukutya.mkkp.party/ep-valasztas-program/>

egy markánsabb üzenettel kívántak megjelenni a médiában, pártprogramjuk árnyalatait nem sikerült megjeleníteniük vagy nem is akarták azt.

Ha összehasonlításban nézzük az időseket és a fiatalokat érintő témákat, akkor azt látjuk, hogy nagyon hasonló arányban jelennek meg célzott üzenetek a két csoport felé. A fiatalokat inkább a liberálisabb vagy zöld politikai szereplők szólítják meg az időseket pedig inkább a klasszikus baloldali pártok akarták megszólítani. Az üzenetek tartalmukat tekintve rendre gazdasági természetűek voltak: jobb fizetést, megélhetést és boldogulást ígértek, de előfordultak absztraktabb ajánlatok is, mint a jobb oktatási rendszer vagy a zöld jövő.

A kevés üzenet mögött az a jelenség állhat, hogy nem a fiatalok az a választói csoport, akiket a pártok meg kívánnak szólítani. A fiatalok, mint kampánytéma kevésbé kifizetődő, mint az általános lakosságra célzott üzenetek: ennek oka a választói csoport méretében és a politikai apátiájuk szintjében keresendő. I. Ezzel együtt az idősek is viszonylag kevés ajánlatot kaptak a pártoktól. A nyugdíjon túl is dolgozó idősebb korosztályt is érthetően a gazdasági szempontok érdekelhetik leginkább. A minimálnyugdíj ötlete két pártnál (DK-MSZP+PM) is megjelent.

Egy másik ok is meghúzódhat a kevés célzott üzenet mögött. Az EP választást a migráció kérdése keretezte, ez pedig olyan horderejű témának bizonyult, ami minden ellenzéki pártot reakcióra késztetett, és előfordult az is, hogy erre épült fel a program (Mi Hazánk, Fidesz). Egy ilyen teljes lakosságot megmozgató téma esetében nincs szükség a szegmentált üzenetek megfogalmazására, mert a félelem mindenki számára érthető.

Ha további részleteket szeretnél megtudni a tartalomelemzésről vagy a fiatalok politikai részvételéről az Európai Parlamenti választások viszonylatába, gyere el Téli Egyetemünkre március 1. és 3. közt. A jelentkezéshez további információkat itt találsz:

https://21kozpont.link/teli_tabor_jelentkezes

Készítette: 21 Kutatóközpont
Készült: 2024.02.08. Budapest